

חוברת פעילות לתלמיד/ה

שבוע חמישי לספירת העומר

כבוד הזולת

"וספרתם לכם ממחרת השבת..."

לא־תִקֵּם וְלֹא־תִטּוֹר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה'
(ויקרא י"ט, י"ח)

כבוד הזולת

"וספרתם לכם ממחרת השבת..."

שבוע חמישי

לא-תקם ולא-תסר את-בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה' (ויקרא י"ט, י"ח)

ביאור הפסוק

לא-תקם - אם עשה לך אדם רעה או מנע ממך טובה, אל תנהג בו באותו אופן שנהג עמך. יש שאדם נמנע מלנקוט פעולה ממשית, אך עדיין כועס בלבו. כנגד זה נאמר: **ואף לא תסר**, תשמור לו טינה בלב. לנקמה ולנסירה אחרי ראשית, אך לא כלפי בני עמך. **ואהבת לרעך** כמוך. שוב מופיעה האמירה על שתי פניה: פני הסמכות ופני הכנות.

על פי הביאור של הרב עדין אבן ישראל שטיינזלץ

ואהבת לרעך כמוך היא מצוות עשה, שממנה נגזרות דרכי התנהגות רבות.

ספירת העומר בשבוע זה

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	יום שישי	יום שבת
י"ד אייר	ט"ו אייר	ט"ז אייר	י"ח אייר	י"ח אייר ל"ג בעומר	י"ט אייר	כ' אייר
היום תשעה ועשרים יום שנה ארבעה שבועות ויום אחד לעומר	היום שלשים יום שנה ארבעה שבועות ושני ימים לעומר	היום ארבעה יום שנה ארבעה שבועות ושלושה ימים לעומר	היום שלשים יום שנה ארבעה שבועות וארבעה ימים לעומר	היום שלשים יום שנה ארבעה שבועות וארבעה ימים לעומר	היום ארבעה יום שנה ארבעה שבועות וששה ימים לעומר	היום שלשים יום שנה ארבעה שבועות וששה ימים לעומר

ואהבת לרעך כמוך, אני ה'... על הפסוק:

ימי ספירת העומר הם ביסודם ימי שמחה, כמיהה והתכוננות לקראת קבלת התורה. במהלך הדורות הפכו ימי שמחה אלו לימי אבלות, בעקבות תקופתו של רבי עקיבא, שבה מתו עשרים וארבעה אלף תלמידיו של רבי עקיבא בין פסח לעצרת, "מפני שלא נהגו כבוד זה לזה" (יבמות ס"ב, עמוד ב'). מתוך ניסיון אישי נורא ואיום שחוה על בשרו את גודל האסון שבא על תלמידיו בשל חוסר כבוד, קבע רבי עקיבא את האמירה "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה" - אחד מערכי היסוד של עם ישראל הנו אהבת הרע.

וכן כתב בובר, בהתייחסו לפסוק ואהבת לרעך כמוך:

ואהבת לרעך, פירושו אפוא: האר פניך באהבה אל בני-האדם אשר בפעם-בפעם אתה בא במגע אתם בדרכי חיך; לשם כך דרושה, אמנם, נפש שאינה נערכת על-ידי הרגשת-שנאה כלשהי, ולפיכך הוקדמה למצווה זו המצווה (פסוק יז): 'לא תשנא את אחיך'...

או כפי שכתב במקום אחר:

ואהבת לרעך כמוך: תפנה אליו באהבה, כאל אח הזקוק לאהבה כמוני, כפי שאני זקוק לאהבה אלי. תפנה אליו באהבה, במעשי אהבה, אל רעך - אדם כמוך, כי יודע אתה נפש אדם ויודע אתה צמאון נפשו לאהבה, כי אדם אתה, וסובל אתה, גם אתה, סבלו של כל אדם.

בובר, בהקדמתו לאוסף מאמרי הרמן כהן על "רעך" בגרמנית, ברלין 1935, שוקן

הציווי 'ואהבת לרעך כמוך' - פירושו להיות רגישים וקשובים לזולת. זה מחייב אותנו לעודד ביטויי רעות, ערבות, אכפתיות, נתינה ואהבת חינוך בינינו לבין קהילתנו ובינינו לבין כל חלקי עם ישראל.

מרטין מרדכי בּוֹבֶר (1878-1965) היה חוקר ופילוסוף, מעבד מעשיות ומחנך ישראלי יהודי יליד אוסטריה. מפעליו המרכזיים היו איסוף וסיפור מחדש של מעשיות חסידיות, תרגום התנ"ך לשפה הגרמנית ופיתוח משנתו האידיאלוגית. בובר תרם רבות לעיסוק במדעי הרוח ומדעי החברה והשפיע עליהם.

על כבוד הזולת

אתם
העוברים על פני
ואינכם אומרים לי שלום
הרי אינכם קימים לידי
לכן,
כשתחלפו לפני
אמרו לי שלום
וכל אחד מכם
יהיה ידידי

ארה ביטון

ארה ביטון (1941) הוא משורר ישראלי וחתן פרס ישראל לספרות ושירה עברית לשנת 2015. ביטון הוא יושב ראש המרכז הים-תיכוני הבינלאומי בישראל, עורך כתב העת הספרותי "אפיריון" ועיתונאי.

ארה ביטון נולד בעיר אוראן שבאלג'יריה להורים ילידי מרוקו, ועלה לישראל עם משפחתו בשנת 1949. כמו עולים רבים בתקופה זו שוכנה משפחתו במעברה ברעננה, ממנה עברה ללוד, שם נפצע בגיל 11, בשנת 1952, מרימון יד שמצא והתפוצץ, ואשר גרם לו לעיוורון ולקטיעת ידו השמאלית. בעקבות זאת עבר לבית חינוך עיוורים בירושלים; סיים לימודים לתעודת בגרות בבית הספר ליפשיץ בירושלים, ולאחר מכן המשיך ללימודי בוגר עבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית ותואר שני בפסיכולוגיה שיקומית באוניברסיטת בר-אילן. (ע"פ ויקיפדיה)

הרמב"ם / לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו

הרמב"ם פוסק: "לאהוב כל אדם מבני ברית, שנאמר 'ואהבת לרעך כמוך', וכן הוא כותב: מצווה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו, שנאמר 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא י"ט, י"ח). לפיכך צריך שיספר בשבחו ולחוס על ממונו, כמו שהוא חס על ממון עצמו ורוצה בכבוד עצמו"

רמב"ם, משנה תורה, הלכות דעות פ"ו ה"ג

רבי משה בן מימון - הרמב"ם (1138-1204): מגדולי הפוסקים בכל הדורות, מחשובי הפילוסופים בימי הביניים, מדען, רופא, חוקר ומנהיג. עליו נאמר: "ממשה עד משה לא קם כמשה". חיבר את ספר ההלכה הגדול - משנה תורה לרמב"ם, פירוש למשנה, ספרי פילוסופיה, רפואה, תשובות ואגרות לקהילות יהודיות ועוד.

דוד בן גוריון / "מהפכת הרוח"

ההיסטוריה עסקה את עם ישראל מהרבה דברים: לא ירשנו ארץ גדולה ורחבה, לא היינו עם רב-מספר. לא ניתנה לנו עוצמה מדינית... אולם דבר אחד העניקה לנו ההיסטוריה מראשית היותנו - **כוח מוסרי גדול שאולי אין דוגמתו בתולדות עמים אחרים... "ואהבת לרעך כמוך". בשלוש מילים אלו נתגבשה התורה האנושית הנצחית של היהדות... לא לקפח, לא לגזול, לא לעשוק, לא לפגוע - התורה היהודית לא הסתפקה באלה. לא די בהימנעות מפגיעה בזכויות הזולת, יחסי אדם צריכים להיות בנויים על שותפות גורל, על עזרה הדדית... על אהבת הבריות... "ואהבת לרעך כמוך"...** רק בצו זה ימצא המפתח לחוקי ישראל ומשפטיה.

הדברים נאמרו בהרצאה שנשא דוד בן גוריון ב"ד בטבת תש"ט-15 בינואר 1949 באסיפת בעלי מקצועות חופשיים

דוד בן גוריון (1886-1973): המוביל והדוחף להקמת מדינת ישראל, שבתפקידו כיושב ראש מנהלת העם הכריז על הקמת המדינה. במשך עשור ומחצה עד 1963 כיהן כראש הממשלה וכשר הביטחון הראשון של מדינת ישראל.

ארז ביטון / תדאג לחריג, לחלש, לנכה ולמוגבל

המדינה תשאף לצמצום פערים כלכליים וחברתיים ככל שיהיו, **תדאג לחריג, לחלש, לנכה ולמוגבל**, תוך מתן הבטחת הכנסה לכל נזקק ולאספקת שירותים חיוניים לכלל האזרחים ובתוכם לאוכלוסיות מיוחדות...

מתוך פרויקט "לפיכך נתכנסנו אנו", ידיעות אחרונות, 7 ימים, 2017

הצייווי 'ואהבת לרעך כמוך' מחייב אותנו לעודד ביטויי רעות, ערבות, אכפתיות, נתינה ואהבת חנינם בינינו לבין עצמנו, בינינו לבין קהילתנו ובינינו לבין כל חלקי עם ישראל. עלינו לזכור שזלזול וחוסר כבוד הם חזרה על כישלונם של תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה.

רשמו את תשובותיכם על פי הקטעים שלמדתם.

"ואהבת" - רבי עקיבא קבע את הכלל "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה" בעקבות אירוע אישי שעבר עליו. האם אתם רואים קשר בין הכלל לאירוע האישי של רבי עקיבא?

מרטין בובר - מה משמעות המצווה על פי פרשנותו ל"ואהבת לרעך כמוך"?

אתם העוברים / ארז ביטון - מה מבקש ארז ביטון מהעוברים על פניו? שימו לב לכך שהמשורר הוא עיוור...

הרמב"ם - כיצד יש לקיים מצוות ואהבת, עפ"י דעת הרמב"ם?

דוד בן גוריון - בן גוריון מציין כוח מוסרי שאין דוגמתו בתולדות העמים. מה הכוח שעליו מדבר בן גוריון? ומה הוא מדגיש בדבריו?

ארז ביטון - מה הוא מבקש שהמדינה תעשה? מה דעתכם?

